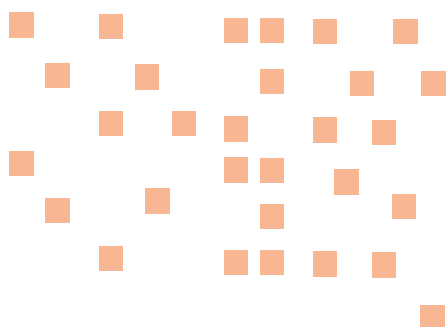

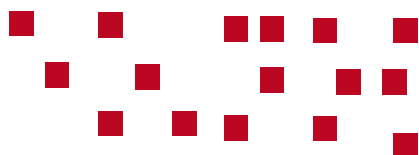
LIBIA

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej w Libii**

**DPU-WIKP-424/419/2026
10.07.2026**

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Libii

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

LUDNOŚĆ

7,36 mln^[1]

SKŁAD ETNICZNY

Arabowie i Berberowie 97%, inni 3% (w tym Egipcjanie, Grecy, Indusi, Włosi, Maltańczycy, Pakistańczycy, Tunezyjczycy, Turcy).^[2]

SKŁAD RELIGIJNY

muzułmanie (sunnici) 96,6%, chrześcijanie 2,7%, i inni.^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Obalenie w październiku 2011 r. reżimu Muammara Kaddafiego, po 42 latach sprawowania dyktatury, miało uruchomić w Libii proces demokratyczny, jednak szybko doprowadziło do chaosu i wojny domowej. Powstały rywalizujące ze sobą ośrodki władzy, a kilkukrotne, prowadzone pod patronatem ONZ i światowych mocarstw mediacje i próby połączenia ich ponownie w jeden centralny rząd przynosiły jedynie krótkotrwałe sukcesy. Nadal nie udało się przeprowadzić wyborów (ostatnie, kontestowane odbyły się w 2014 r.), wyłonić stabilnych władz i stworzyć jednolitych instytucji państwowych.^{[4][5]}

¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Libya, 26.12.2025, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/libya/>

² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Libya, 26.12.2025, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/libya/>

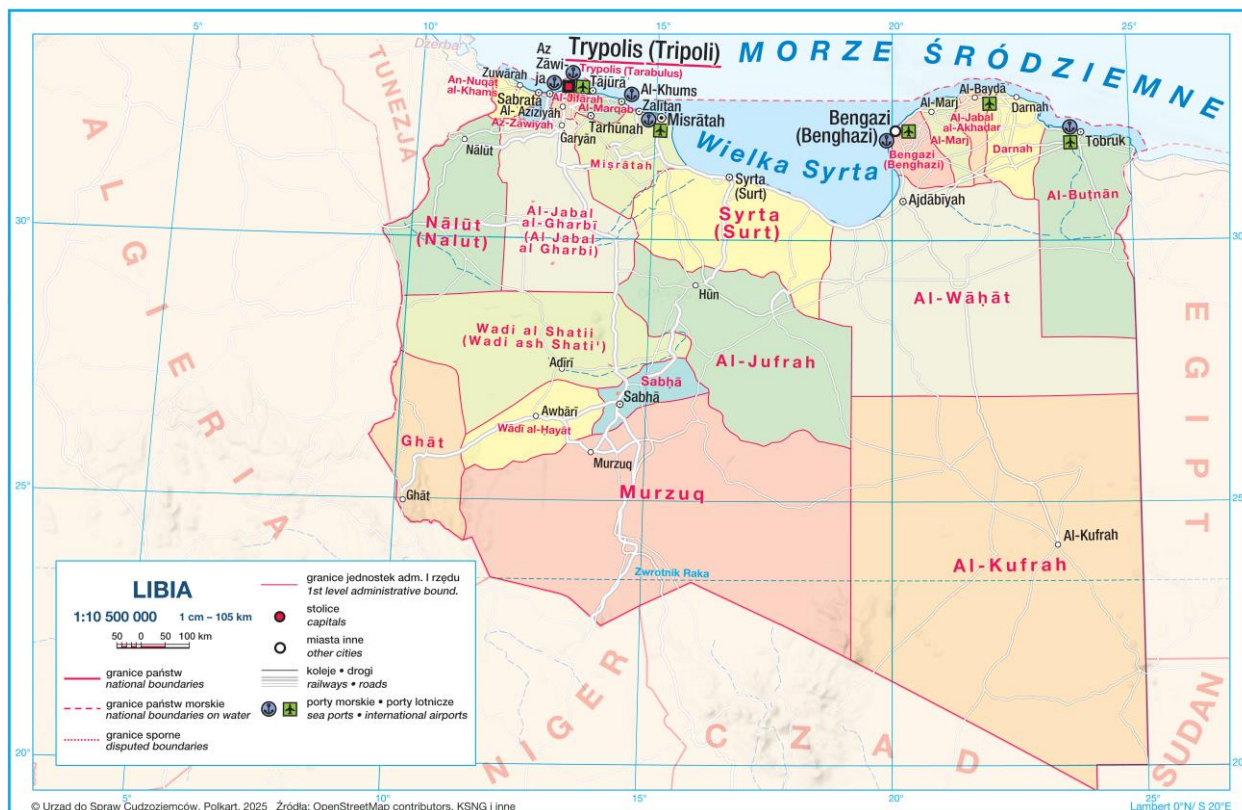
³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Libya, 26.12.2025, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/libya/>

⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Libya, 26.12.2025, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/libya/>

⁵ US Naval Institute, Libya and US Policy, 07.03.2023, <https://www.documentcloud.org/documents/23698390-libya-and-us-policy-march-7-2023>

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Kraj podzielony jest na trzy regiony: wschodni, zachodni i południowy oraz na 22 dystrykty (*muhafazy*): Al-Butnan, Al- Dżabal al-Achdar, Al-Jabal al-Gharbi, Al-Dżafara, Al-Dżufra, Al-Kufra, Al-Mardż, Al-Markab, Al-Wahat, An-Nukat al-Chams, Az-Zawija, Benghazi, Darna, Ghat, Misrata, Murzuk, Nalut, Sabha, Surt, Tarabulus (Tripoli), Wadi al-Hajat, Wadi asz-Szati.^[6]

Mapa. Podział administracyjny Libii.

Trudno ustalić w jakim stopniu taki podział funkcjonuje w obecnej sytuacji.

STRUKTURA WŁADZY

GŁOWA PAŃSTWA

Od 2015 r. funkcję głowy państwa sprawuje trzysobowa Libijska Rada Prezydencka, na czele której stoi **Muhammad Junis al-Menfi**. Bezpośrednie wybory prezydenckie, przewidziane na grudzień 2021 r. nie odbyły się.^[7]

⁶ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Libya, 26.12.2025, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/libya/>

⁷ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Libya, 26.12.2025, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/libya/>

RZĄD I PREMIER

W Libii po kontestowanych wyborach z 2014 r. nastąpił rozłam władzy, z jednym ośrodkiem funkcjonującym w stolicy kraju, Trypolisie, a drugim – na wschodzie Libii w Tobruku (oba ośrodki parokrotnie tworzyły zjednoczony rząd, jednak za każdym razem po krótkim okresie działania następował powrót do dwuwładzy).^[8]

Cyklicznie wybuchały walki między dwoma obozami, a w kwietniu 2019 r. siły pod dowództwem **generała Chalify Haftara** (wspierające rząd w Tobruku) obległy Trypolis. Zawieszenie broni w październiku 2020 r. pozwoliło na utworzenie zjednoczonego rządu tymczasowego – Rządu Jedności Narodowej (**Government of National Unity, GNU**). Jego premierem został w lutym 2021 r. **Abdul Hamid Dabajba**, a jego zadaniem było przygotowanie wyborów parlamentarnych i prezydenckich do końca 2021 r.^[9] Gdy nie udało się przeprowadzić wyborów w tym terminie, porozumienie między dwoma ośrodkami władzy upadło, równoległy rząd na wschodzie kraju, o nazwie Rząd Stabilności Narodowej (**The Government of National Stability, GNS**) został reaktywowany, a na jego czele stanął ponownie **Fathi Baszagha**,^[10] zastąpiony w maju 2023 r. przez **Osamę Hamada**.^[11]

GNU, mimo że nie był w stanie wywiązać się ze swojego zadania, odmówił ustąpienia. Kontroluje nadal zachodnią Libię i stolicę kraju Trypolis.^[12] Cieszy się on poparciem Turcji, Kataru, Algierii, Tunezji i Włoch.^{[13][14]}

Natomiast wschodnią część kraju kontroluje nadal **Rząd Stabilności Narodowej** (Government of National Stability, GNS). GNS jest wspierany przez generała **Chalifę Haftara**, jego **Libijską Armię Narodową** (Libyan National Army LNA) i sojusznicze formacje zbrojne.^[15]

Koalicję Haftara wspierają takie kraje jak: Rosja, Grecja, Arabia Saudyjska, ZEA, Egipt i Francja.^{[16][17]}

⁸ International Crisis Group, Forming a Unity Government May be Libya's Best Bet for Healing Rift, 07.08.2023, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/north-africa/libya/forming-unity-government-may-be-libyas-best-bet-healing>

⁹ The Arab Weekly, New Libyan premier, Abdul Hamid Dbeibah, sworn in, 15.03.2021, <https://thearabweekly.com/new-libyan-premier-abdul-hamid-dbeibah-sworn>

¹⁰ International Crisis Group, Forming a Unity Government May be Libya's Best Bet for Healing Rift, 07.08.2023, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/north-africa/libya/forming-unity-government-may-be-libyas-best-bet-healing>

¹¹ Freedom House, Freedom in the World 2024 - Libya, 2024, <https://freedomhouse.org/country/libya/freedom-world/2024>

¹² International Crisis Group, Forming a Unity Government May be Libya's Best Bet for Healing Rift, 07.08.2023, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/north-africa/libya/forming-unity-government-may-be-libyas-best-bet-healing>

¹³ Congressional Research Service, Libya and U.S. Policy, 15.12.2023, https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwi0mYzjwa6EAxX3ExAIHfDCBgoQFnoECCEQAO&url=https%3A%2F%2Fcrsreports.congress.gov%2Fproduct%2Fpdf%2FIF%2FIF11556&usq=AOvVaw0J_Eb1LGuqtmQEtv3MvV1P&opi=89978449

¹⁴ Jamestown Foundation, In Libyan Quagmire, Front Shifts East From Tripoli to Sirte; Eurasia Daily Monitor Volume: 17 Issue: 84, 11.06.2020, <https://www.ecoi.net/en/document/2031446.html>

¹⁵ International Crisis Group, Forming a Unity Government May be Libya's Best Bet for Healing Rift, 07.08.2023, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/north-africa/libya/forming-unity-government-may-be-libyas-best-bet-healing>

¹⁶ Congressional Research Service, Libya and U.S. Policy, 15/12/2023, https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwi0mYzjwa6EAxX3ExAIHfDCBgoQFnoECCEQAO&url=https%3A%2F%2Fcrsreports.congress.gov%2Fproduct%2Fpdf%2FIF%2FIF11556&usq=AOvVaw0J_Eb1LGuqtmQEtv3MvV1P&opi=89978449

¹⁷ Jamestown Foundation, In Libyan Quagmire, Front Shifts East From Tripoli to Sirte; Eurasia Daily Monitor Volume: 17 Issue: 84, 11.06.2020, <https://www.ecoi.net/en/document/2031446.html> <https://reliefweb.int/report/libya/remarks-srsg-abdoulaye-bathily-security-council-15-february-2024>

W połowie 2023 r. przedstawiciele obu ośrodków władzy porozumieli się odnośnie planu utworzenia kolejnego rządu jedności narodowej, jeszcze zanim zostaną przeprowadzone wybory. Jednocześnie wspólny tzw. Komitet 6+6, w którym znaleźli się reprezentanci obu rządów, miał przygotować ramy prawne, w oparciu o które zostaną przeprowadzone wybory. Niemożność porozumienia sprawiła, że dotychczas nie przeprowadzono wyborów.^{[18][19]}

W kwietniu 2026 r. dwa rywalizujące ze sobą rządy zatwierdziły pierwszy od 2013 r. ujednolicony budżet krajowy (opiewający na prawie 190 mld dinarów libijskich, około 30 mld USD). Sponsorowane przez Stany Zjednoczone porozumienie zostało podpisane między Ibrahimem Dbeibah, bratankiem premiera Abdula-Hamida Dbeibah z GNU, a Saddamem Haftarem, synem i prawdopodobnym następcą Chalify Haftara. Niezależnie od tego drobnego kroku, w kraju nadal utrzymuje się dwuwładza i funkcjonują dwa oddzielne ośrodki rządowe.^{[20][21]}

PARLAMENT I WYBORY PARLAMENTARNE

Choć formalnie Libia ma jednoizbowy parlament, to w kraju funkcjonują dwie legislatury: działająca w Tobruku **Izba Reprezentantów (House of Representatives)**, wyłoniona w wyborach z 2014 r.), de facto kontrolowana przez generała Chalifę Haftara oraz **Wysoka Rada Państwa (High State Council)** w Trypolisie (związana z GNU), w skład której wchodzi większość członków wcześniejszego, wybranego w wyborach w 2012 r., parlamentu, a oba ciała są niekiedy przedstawiane jako niższa i wyższa izba parlamentu.^{[22][23][24]}

Ostatnie wybory do Izby Reprezentantów odbyły się w czerwcu 2014 r. Datę kolejnych wyborów kilkakrotnie przesuwano.^[25] Na początku lutego 2021 r. zaangażowane w libijski konflikt strony zgodziły się w sprawie przeprowadzenia wyborów parlamentarnych i wyznaczyły ich datę na 24 grudnia 2021 r.^{[26][27]} Jednakże wybory zostały odwołane tuż przed terminem z powodu sporów dotyczących zasad wyborów, kandydatów i bezpieczeństwa. Dzięki mediacji ze strony misji ONZ ds. Libii (UNSMIL) na początku 2023 r. obie strony zawarły kolejne porozumienie, zgodnie z którym wybory miały odbyć się jeszcze w 2023 r. Również tym razem nie udało się do nich doprowadzić.^[28] W lutym 2025 r. UNSMIL (Misja Wsparcia Narodów Zjednoczonych w Libii) powołała komitet doradczy, który ma pośredniczyć w poszukiwaniach

¹⁸ UN Security Council, Political Settlement Among Libya's Main Actors Crucial to Conducting Credible Elections, Special Representative Tells Security Council, 19.12.2023, <https://reliefweb.int/report/libya/political-settlement-among-libyas-main-actors-crucial-conducting-credible-elections-special-representative-tells-security-council>

¹⁹ UNSMIL, Remarks by SRSG Abdoulaye Bathily to the Security Council - 15 February 2024, 15.02.2024, <https://reliefweb.int/report/libya/remarks-srsg-abdoulaye-bathily-security-council-15-february-2024>

²⁰ Middle East Council on Global Affairs, Libya: Trapped Between Internal Impasse and International Interference, 24.06.2026, <https://mecouncil.org/publication/libya-trapped-between-internal-impasse-and-international-interference>

²¹ HRW (Human Rights Watch), World Report 2026; Libya, 04.02.2026, <https://www.hrw.org/world-report/2026/country-chapters/libya>

²² DFAT (Department of Foreign Affairs and Trade), Country Information Report – Libya, 14.12.2018, <https://dfat.gov.au/about-us/publications/Pages/country-information-reports.aspx>

²³ ECFR, A quick guide to Libya's main players, Introduction, https://www.ecfr.eu/mena/mapping_libya_conflict

²⁴ Istituto per gli studi di politica internazionale, Chaos in Libya: A Background, <https://www.ispionline.it/it/pubblicazione/chaos-libya-background-17108>

²⁵ Aljazeera.com, Libya election to take place in early 2019: UN envoy, 09.11.2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/11/libya-election-place-early-2019-envoy-181109073902372.html>

²⁶ BBC News, Libya crisis: Vote to unite splintered nation, 06.02.2021, <https://www.bbc.com/news/world-africa-55955228>

²⁷ Anadolu Agency, Libyans elect Mohammad Younes Menfi interim president, 05.02.2021, <https://www.aa.com.tr/en/africa/libyans-elect-mohammad-younes-menfi-interim-president/2135334#>

²⁸ Reuters, Libyan elections are possible this year, U.N. envoy says, 11.03.2023, <https://www.reuters.com/world/africa/libyan-elections-are-possible-this-year-un-envoy-says-2023-03-11/>

rozwiązania spornych kwestii związanych z wyborami. Ich termin nie został jednak nadal wyznaczony.^[29]

25 listopada 2024 r. przeprowadzono natomiast wybory lokalne. Komisja wyborcza ogłosiła, że zanotowano wysoką frekwencję, wynoszącą ponad 77%.^[30]

SYSTEM PRAWNY

W Libii nie ma jednolitego, egzekwowalnego prawa, kraj jest podzielony i targany rywalizacją zbrojną różnych państwowych i pozapaństwowych ośrodków władzy.^[31]

KARA ŚMIERCI

Libijskie prawo przewiduje karę śmierci (m.in. za apostazję). Kary takie bywają rzeczywiście orzekane. W 2025 r. wydano co najmniej 13 takich wyroków (dane te dotyczą tylko zachodniej Libii pozostającej pod kontrolą GNU. Wiadomo, że we wschodniej części kraju sądy wojskowe również wydawały takie wyroki, jednak brak jest wiarygodnych danych liczbowych). Od wybuchu konfliktu w 2011 r. nie odbyła się żadna egzekucja. Należy jednak wziąć pod uwagę, że obecnie nie ma w Libii funkcjonującego jednolitego wymiaru sprawiedliwości, a różne ośrodki władzy i milicje prowadzą własne nie zawsze oparte na prawie systemy sprawiedliwości.^[32]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w Libii w wyniku różnego rodzaju incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęło łącznie: w 2023 r. – 90, w 2024 r. – 150, a do 10 października 2025 r. – 250 osób. Większość ofiar stanowili żołnierze oraz członkowie różnych lokalnych bojówek i milicji.^[33] Obecnie brak jest dostępu do danych ACLED w ww. zakresie za pierwsze półrocze 2026 r.

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Oba rywalizujące ze sobą rządy dysponują siłami zbrojnymi, w których są jednostki lądowe, powietrzne i marynarka. Jednakże rząd GNS w praktyce nie jest w stanie sprawować kontroli nad armią. Również niektóre grupy zbrojne podlegające GNS zachowują własną strukturę i dowództwo, działając w dużej mierze niezależnie od

²⁹ HRW (Human Rights Watch), World Report 2026; Libya, 04.02.2026, <https://www.hrw.org/world-report/2026/country-chapters/libya>

³⁰ The Libya Observer, UNSMIL welcomes results of municipal councils' elections in Libya, 25.11.2024, <https://libyaobserver.ly/news/unsmil-welcomes-results-municipal-councils-elections-libya>

³¹ HRW (Human Rights Watch), World Report 2026; Libya, 04.02.2026, <https://www.hrw.org/world-report/2026/country-chapters/libya>

³² Amnesty International, Death sentences and executions 2025, 18.05.2026, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/0778/2026/en/>

³³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Libya, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

GNS. Terytoria pod kontrolą obu rządów oddzielone są od siebie ufortyfikowaną linią kontroli biegnącą od nadmorskiej Syrty na południe.^[34]

W kraju działa ponadto wiele niezależnych ugrupowań zbrojnych, z których część jest nominalnie podporządkowanych **Rządowi Jedności Narodowej (GNU)** albo **Libijskiej Armii Narodowej (LNA)** generała Haftara i jego **Rządowi Stabilności Narodowej (GNS)** (np. **Tariq Ibn Ziyad Brigade** lub **Tripoli Revolutionaries Brigade**). W kraju nie ma zunifikowanych służb porządkowych, odpowiadających za bezpieczeństwo na całym jego terenie. Poszczególne formacje kontrolują sytuację na podlegających im obszarach, zdarza się również, że wchodzą między sobą w konflikty.^[35]

Libijski sektor bezpieczeństwa można określić jako hybrydę: grupy zbrojne posiadają oficjalne tytuły i państwowe pensje, ale często zachowują autonomię w podejmowaniu decyzji i generowaniu dochodów. Kolejne władze tymczasowe próbowały werbować milicje, integrując je ze strukturami obronnymi i wewnętrznymi. W praktyce często prowadziło to do instytucjonalizacji władzy milicji, zamiast podporządkowania jej kontroli cywilnej.^[36]

W Libii od 2019 r. obecne są wojska tureckie, które pomogły w odparciu oddziałów generała Haftara spod Trypolisu, a w chwili obecnej stacjonują w regionie libijskiej stolicy (pod koniec 2023 r. władze tureckie przedłużyły ich mandat do początku 2026 r.,^[37] a w grudniu 2025 r. turecki parlament przedłużył ją bezterminowo^[38]).^[39]

Wojska Haftara są wspierane od początku przez rosyjskich najemników (z byłej tzw. **grupy Wagnera** obecnie przemianowanej na **Africa Corps**), których liczba jest szacowana obecnie na około 800 osób^[40] (po upadku reżimu Asada w Syrii, Rosja przegrupowuje swoje zasoby wojskowe z Syrii do Libii).^[41]

W ostatnich latach do najgwałtowniejszych starć dochodziło w latach 2019 i 2020, gdy oddziały gen. Haftara próbowały zdobyć libijską stolicę i oblegały ją niemal przez rok. Po odparciu oddziałów LNA, sytuacja uległa pewnej stabilizacji. W październiku 2020 r. przedstawiciele walczących stron podpisali w Genewie porozumienie o trwałym zawieszeniu broni. Zgodnie z jego warunkami grupy zbrojne i siły zaangażowane w konflikt wycofały się z linii frontu i powróciły do baz.^[42] Linia podziału między głównymi siłami – lojalnymi wobec GNU oraz GNS przebiega na południe od Syrty. Zgodnie z warunkami rozejmu z kraju miały wycofać się w ciągu 3

³⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Libya, 26.12.2025, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/libya/>

³⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Libya, 26.12.2025, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/libya/>

³⁶ ASA (African Security Analysis), Libya's Crisis in 2025: Fragmentation, Foreign Influence, and Prospects for Stability, 02.01.2026, <https://www.africansecurityanalysis.com/reports/libya-s-crisis-in-2025-fragmentation-foreign-influence-and-prospects-for-stability>

³⁷ Agenzia Nova, Turkish Parliament approves extension of military presence in Libya until 2026, 01.12.2023, <https://www.agenzianova.com/en/news/The-Turkish-parliament-approves-the-extension-of-the-military-presence-in-Libya-until-2026/>

³⁸ Nordic Monitor, Turkey extends military presence in Libya, giving Erdogan sweeping authority, 25.12.2025, <https://nordicmonitor.com/2025/12/turkey-extends-military-presence-in-libya-giving-erdogan-sweeping-authority/>

³⁹ Aljazeera, Libyan armed factions clash on outskirts of Tripoli, 03.09.2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/9/3/various-libyan-armed-factions-clash-in-tripoli-outskirts>

⁴⁰ Jamestown Foundation, Russian Military Intelligence Takes Over Wagner Operations in Libya, Eurasia Daily Monitor Volume: 21 Issue: 38, 12.03.2024, <https://jamestown.org/program/russian-military-intelligence-takes-over-wagner-operations-in-libya/>

⁴¹ ISW (Institute for the Study of War), Africa File, January 24, 2025: Russia Continues Pivot to Libya and Mali; SAF Advances in Khartoum; M23 Marches on Goma; IS Somalia Down but Not Out; AES Joint Force, 24.01.2025, <https://www.understandingwar.org/backgrounders/africa-file-january-24-2025-russia-continues-pivot-libya-and-mali-saf-advances-khartoum>

⁴² BBC News, Libya rivals sign ceasefire deal in Geneva, 23.10.2020, <https://www.bbc.com/news/world-africa-54660039>

miesiący wszystkie obce siły. Tak się jednak nie stało, w Libii pozostały tysiące zagranicznych bojowników (z Syrii, Rosji, Czadu i Sudanu, w tym członkowie prywatnych milicji).^[43] Kiedy nie udało się stworzyć nowego, wspólnego rządu, w maju i sierpniu 2022 r. ponownie doszło do walk, a siły Haftara ponownie próbowały zająć Trypolis.^[44] Nie udało się to jednak i na początku 2023 r. strony ponownie usiadły do rozmów pokojowych.^[45]

Zawieszenie broni nadal obowiązuje, choć zdarzają się pojedyncze starcia między milicjami.^[46]

Regionalne ugrupowania ekstremistyczne, w tym Al-Kaida Islamskiego Maghrebu, Państwo Islamskie i inne, działają w obszarach przygranicznych północnego Mali, Nigru i Algierii. Grupy terrorystyczne w południowej i południowo-zachodniej Libii wykorzystują ten obszar jako bezpieczną przystań i drogę tranzytową. Niekiedy dochodzi do starć między nimi a oddziałami wojska.^{[47][48]}

Sytuacja na zachodzie kraju i w stolicy Trypolisie. W regionach pod kontrolą GNU sytuacja jest mało stabilna. Często dochodzi do starć wewnętrznych między rozmieszczonymi w stolicy oddziałami. W sierpniu 2023 r. doszło do walk między oddziałami sił zbrojnych, kiedy jeden z przywódców 444. Brygady, Mahmud Hamza, został zatrzymany przez Siły Specjalne ds. Zwalczania Przystępczości Zorganizowanej i Terroryzmu. W strzelaninie zginęło kilkadziesiąt osób. Podobne starcia miały miejsce także w późniejszym okresie. W celu złagodzenia napięć, 30 kwietnia 2024 r. w Trypolisie odbyło się spotkanie przedstawicieli służb bezpieczeństwa, przy wsparciu Rady Prezydenckiej, rządu jedności narodowej i lokalnej starszyny. Seria kolejnych spotkań w maju miała doprowadzić do deeskalacji napięć między dowódcami 444. Brygady a Agencją ds. Zapobiegania i Zwalczania Przystępczości Zorganizowanej i Terroryzmu, którzy byli skłóceni od sierpnia 2023 r. Ponadto minister spraw wewnętrznych na specjalnym spotkaniu z przedstawicielami sił zbrojnych nakazał opuszczenie przestrzeni publicznych przez personel wojskowy i przekazanie odpowiedzialności za bezpieczeństwo siłom policyjnym.^[49]

Na tle walk frakcyjnych, doszło latem 2024 r. do bezpośredniego ataku na Bank Centralny i jego prezesa. Bank Centralny kontroluje przepływy miliardów dolarów ze sprzedaży ropy naftowej. Po serii porwań i innego typu ataków, bank w proteście zawiesił swoją działalność. W rezultacie, rząd trypoliski powołał nowy zarząd, a następnie nowego prezesa, co podsyciło spór między oboma ośrodkami władzy.

⁴³ HRW (Human Rights Watch), World Report 2024 – Libia, 11.01.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2103190.html>

⁴⁴ Reuters, Deadly battles erupt across Tripoli, raising fears of wider Libya war, 27.08.2022, <https://www.reuters.com/world/africa/shootouts-blasts-erupt-libyan-capital-amid-political-standoff-2022-08-27/>

⁴⁵ US Naval Institute, Libya and US Policy, 07.03.2023, <https://www.documentcloud.org/documents/23698390-libya-and-us-policy-march-7-2023>

⁴⁶ Reuters, Libya's PM says eliminating militias is 'ongoing project' as ceasefire holds, 18.05.2025, <https://www.reuters.com/world/africa/libyas-pm-says-eliminating-militias-is-ongoing-project-ceasefire-holds-2025-05-17/>

⁴⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Libia, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁸ UN Security Council, United Nations Support Mission in Libya; Report of the Secretary-General [S/2022/932], 09.12.2022, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2084396/N2273857.pdf>

⁴⁹ UN Security Council, United Nations Support Mission in Libya; Report of the Secretary-General [S/2024/598], 08.08.2024, <https://undocs.org/S/2024/598>

Ostatecznie na początku października 2024 r. nowy prezes został zaakceptowany, a Bank Centralny podjął normalne funkcjonowanie.^{[50][51]}

W 2025 r. kilkakrotnie doszło do poważniejszych incydentów zbrojnych. Na przykład w lutym LNA starła się w Katrun (w regionie Murzuk na południu kraju) z grupą zbrojną Tebu, sprzymierzoną z czadyjską milicją dowodzoną przez Saleha Abdela Karima Habre. Starcia wybuchły, gdy bojownicy Tebu odmówili przekazania LNA broni i kwatery głównej w mieście. Niektóre media twierdzą, że siły Tebu były powiązane ze 128. Brygadą, która została rozwiązana przez dowództwo generalne LNA w styczniu. LNA przejęła kontrolę nad całym miastem. W walkach zginęło 8 członków LNA, a czadyjskie media opozycyjne podały, że zginęło 22-25 bojowników milicji (kolejne 22 osoby zostały ranne).^[52]

Poważne incydenty miały miejsce również w Trypolisie, gdzie w połowie maja 2025 r. w ramach operacji rozbrajania milicji Stabilisation Support Apparatus prowadzonej pod kontrolą premiera Dabajby (GNU) zabity został jej dowódca Abd al-Ghani Kikli. W starciach, które to wywołało, śmierć poniosło co najmniej kilkanaście osób. Po 3 dniach zamieszek udało się przywrócić spokój.^{[53][54]}

Natomiast 24 sierpnia 2025 r. w al-Mamura w zachodniej Libii 55. Brygada starła się z niezidentyfikowaną grupą zbrojną, gdy jej bojownicy przeprowadzili próbę zamachu na dowódcę 55. Brygady, Muammara ad-Dawiego, gdy wracał do domu. Zginęło 12 napastników, a niektóre media podawały, że również jeden bojownik 55. Brygady (choć ta temu zaprzeczyła). Motyw ataku nie został określony.^[55]

W Trypolisie i na jego obrzeżach dochodziło także do konfrontacji zorganizowanych grup przestępczych o kontrolę nad szlakami przemytu. Częste były także protesty ludności, która miała ograniczony dostęp do niektórych usług.^[56]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Nie znaleziono informacji wskazujących na to, by w Libii obowiązywało obecnie ustawodawstwo specjalne takie jak stan wojenny, operacja specjalna czy godzina policyjna.

⁵⁰ Africanews, Libya's parliament approves new central bank governor, 01.10.2024, <https://www.africanews.com/2024/10/01/libyas-parliament-approves-new-central-bank-governor/>

⁵¹ Aljazeera, Libya's central bank chief flees country over militia threats: Report, 30.08.2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/8/30/libyas-central-bank-chief-flees-country-over-militia-threats-report>

⁵² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Libya, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Libya, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁴ Reuters, Libya's PM says eliminating militias is 'ongoing project' as ceasefire holds, 18.05.2025, <https://www.reuters.com/world/africa/libyas-pm-says-eliminating-militias-is-ongoing-project-ceasefire-holds-2025-05-17/>

⁵⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Libya, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Libya, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w 2023 r. w Libii w różnego rodzaju incydentach śmierć poniosło 12 cywilów, z kolei w 2024 r. odnotowano 76 ofiar cywilnych, zaś 2025 r. (do 10 października) – 66 ofiar cywilnych. Incydenty te miały najczęściej miejsce w północno-zachodniej części kraju, szczególnie w Trypolisie, az-Zawiji oraz Dżabal al-Gharbi.^[57] Obecnie brak jest dostępu do danych ACLED w ww. zakresie za pierwsze półrocze 2026 r.

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

Sporadyczne starcia zbrojne, w które zaangażowane są różne oddziały wojska i służb specjalnych w Trypolisie i okolicach, nie są z reguły wymierzone w ludność cywilną. W ostatnich latach dochodziło jednak niekiedy do walk ulicznych, w których ucierpiały cywilne ofiary. Na przykład w starciach w Trypolisie w połowie maja 2025 r. między milicjami lojalnymi rządowi GNU a członkami Stabilisation Support Apparatus śmierć poniosło co najmniej 8 cywilów.^[58] Z kolei w maju 2026 r. doszło do starć zbrojnych między siłami bezpieczeństwa państwa powiązanymi z GNU a lokalnymi ugrupowaniami zbrojnymi w pobliżu największej libijskiej rafinerii ropy naftowej w Zawii. W starciach użyto ciężkiej broni i przeprowadzono ostrzał artyleryjski, a niektóre pociski trafiły w okoliczne tereny cywilne i teren rafinerii. Obiekt nie odniósł poważnych uszkodzeń konstrukcyjnych i wznowił działalność 10 maja. Jak donosiły lokalne media zginęło co najmniej 3 cywilów i jeden funkcjonariusz ochrony rafinerii, a kilku innych zostało rannych.^[59] Zdarzały się również wypadki śmierci cywilów w wybuchach min i materiałów wybuchowych instalowanych podczas działań zbrojnych. 6 osób poniosło śmierć w wybuchu miny w Trypolisie w sierpniu 2024 r.^[60]

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W okresie od początku 2023 r. do października 2025 r. na terenie Libii odnotowano pojedyncze przypadki ataków partyzanckich wymierzonych w ludność cywilną. Na przykład w az Zawiji w wielu atakach, na ogół na pojedyncze osoby przeprowadzonych przez lokalne milicje śmierć poniosły w 2025 r. (do 10

⁵⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Libya, Civilians, 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁸ Reuters, Libya's PM says eliminating militias is 'ongoing project' as ceasefire holds, 18.05.2025, <https://www.reuters.com/world/africa/libyas-pm-says-eliminating-militias-is-ongoing-project-ceasefire-holds-2025-05-17/>

⁵⁸ Reuters, Libya's PM says eliminating militias is 'ongoing project' as ceasefire holds, 18.05.2025, <https://www.reuters.com/world/africa/libyas-pm-says-eliminating-militias-is-ongoing-project-ceasefire-holds-2025-05-17/>

⁵⁹ Security Council Report, June 2026 Monthly Forecast, Libya, 01.06.2026, <https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2026-06/libya-68.php>

⁶⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Libya, Civilians, 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

października) 24 osoby. W tym samym okresie lokalna milicja z Sabraty zastrzeliła w 2 odrębnych incydentach 2 osoby cywilne.^[61]

DZIAŁANIA ODWETOWE

Siły bezpieczeństwa sporadycznie podejmują pozaprawne akcje wobec ludności cywilnej. Skala zjawiska jest jednak niewielka. Przykładowo we wrześniu 2023 r. oddziały wspierające generała Haftara zatrzymały około 30 członków plemienia Qadhadhta, oskarżając ich o wspieranie GNU.^[62]

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

Poważnym problemem pozostają miny i niewybuchy, szczególnie niebezpieczne w Trypolisie i okolicach. W czasie konfliktu 2019-2020 i w kolejnych latach wielu cywilów zginęło lub odniosło rany wskutek eksplozji min.^[63] W sierpniu 2024 r. w wybuchu miny Tadżura w regionie Trypolisu zginęło 6 cywilów (2 Libijczyków i 4 Afrykańczyków). W 2025 r. ACLED nie odnotował tego typu ofiar.^[64]

Walki toczące się od 2011 r. zniszczyły znaczną część infrastruktury. Zdarzają się częste wyłączenia prądu i wody, zwłaszcza latem, kiedy istnieje zwiększone zapotrzebowanie. Grupy zbrojne atakują stacje dystrybucyjne i zmuszają personel do przekierowywania prądu do wskazanych przez siebie regionów.^[65]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

Na terytorium Libii utrzymuje się zagrożenie zamachami terrorystycznymi, jednak w ostatnim czasie zjawisko nie osiąga dużej skali. Komórki Państwa Islamskiego zostały w dużej mierze zlikwidowane. Ataki na małą skalę zdarzają się głównie w pustynnych i słabo kontrolowanych południowych i środkowych częściach kraju, gdzie kontrola ze strony obu ośrodków rządowych jest słaba.^[66]

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

Grupy zbrojne powiązane z GNU, a także z GNS i Libijską Armią Narodową (LNA) i innymi podmiotami niepaństwowymi, w tym zagranicznymi bojownikami i najemnikami, dopuszczają się arbitralnych zabójstw i pozaprawnych aresztowań, a także, porywają i bezprawnie przetrzymują cywilów. Zmieniające się sojusze między

⁶¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Libya, Civilians, 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Libya, Civilians, 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶³ HRW (Human Rights Watch), World Report 2024 - Libya, 11.01.2024 <https://www.ecoi.net/en/document/2103190.html>

⁶⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Libya, Civilians, 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶⁵ Crisis24, Libya: Security situation to likely remain unstable through at least late April /update 7, 01.03.2023, <https://crisis24.garda.com/alerts/2023/03/libya-security-situation-to-likely-remain-unstable-through-at-least-late-april-update-7>

⁶⁶ FCDO (Foreign, Commonwealth & Development Office), Libya travel advice, 15.06.2026, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/libya/safety-and-security>

urzędnikami państwowymi, podmiotami niepaństwowymi oraz byłymi lub aktywnymi oficerami sił zbrojnych uczestniczącymi w pozaprawnych kampaniach utrudniając jednak ustalenie roli rządu w atakach grup zbrojnych.^{[67][68]}

Amnesty International poinformowała w listopadzie 2024 r., że w październiku 2023 r. doszło do porwania byłego ministra obrony GNU, Al-Mahdiego al-Barghathi oraz blisko 50 osób z jego rodziny przez oddziały LNA. Część z nich przebywa w więzieniu, sześć osób nie żyje, natomiast los 18 osób pozostaje nieznany.^[69]

17 stycznia 2024 r. służby bezpieczeństwa GNU najpierw bezprawnie aresztowały, a następnie zabiły byłego piłkarza i trenera miejscowego klubu w Benghazi.^[70]

W połowie sierpnia 2024 r. doszło do wtargnięcia nieznanych oddziałów na teren Banku Centralnego. Zażądali oni rezygnacji dotychczasowego prezesa. Siddika al-Kabiriego. Ponadto w tydzień później został porwany ze swojego domu w Trypolisie inny pracownik Banku Centralnego, dyrektor departamentu technologii i informatyki. Bank został zamknięty do czasu, kiedy porwany został wypuszczony na wolność.^[71]

W 2025 r. (do 10 października) odnotowano co najmniej 9 incydentów uprowadzeń, w tym 8 w zachodniej części kraju.^[72]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

W Libii często dochodzi do niepokojów społecznych, zwłaszcza w formie strajków robotniczych i protestów. Demonstracje często mają miejsce w odpowiedzi na kontrowersyjne kwestie społeczne i polityczne, w tym zagraniczną interwencję w Libii oraz ciągle niedobory waluty i energii elektrycznej. Liczne były protesty wobec niewystarczającej pomocy po przejściu huraganu Daniel we wrześniu 2023 r., który spowodował powodzie, wiele ofiar i poważne zniszczenia, szczególnie na wschodzie kraju, w rejonie Derny. Po rozpoczęciu wojny w Strefie Gazy często odbywały się demonstracje propalestyńskie, szczególnie w Trypolisie i Benghazi. Wszystkie protesty mogą przerodzić się w zamieszki z użyciem przemocy.^[73]

W 2025 r. (do 10 października) miało miejsce 145 protestów, z czego 142 w zachodniej części kraju. W 5 przypadkach użyto nieproporcjonalnych środków do rozproszenia demonstrantów.^[74] Ostatnie większe demonstracje miały miejsce na początku czerwca 2026 r. w Trypolisie pod siedzibą UNHCR. Demonstranci wznosili

⁶⁷ Amnesty International, Libya: Internal Security Agency must be held accountable for deaths in custody, enforced disappearances and arbitrary detention, 10.09.2024, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/09/libya-internal-security-agency-must-be-held-accountable-for-deaths-in-custody-enforced-disappearances-and-arbitrary-detention/>

⁶⁸ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Libya, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/libya/>

⁶⁹ Amnesty International, Reveal fate, whereabouts of 19 Libyan men forcibly disappeared a year ago, 03.10.2024, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/10/libya-reveal-fate-and-whereabouts-of-19-men-forcibly-disappeared-a-year-ago/>

⁷⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Libya, Civilians, 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁷¹ BBC News, Libya central bank reopens after kidnapped official freed, 19.08.2024, <https://www.bbc.com/news/articles/c8er628kx63o>

⁷² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Libya, Civilians, 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁷³ Crisis24, Libya: Security situation to likely remain unstable through at least late November /update 13, 01.11.2023, <https://crisis24.garda.com/alerts/2023/11/libya-security-situation-likely-to-remain-unstable-through-at-least-late-november-update-13>

⁷⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Libya, Civilians, 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

hasła przeciwko obecności w Libii afrykańskich uchodźców i domagali się zamknięcia siedziby tej oenzetowskiej agendy w stolicy.^[75]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Fragmentacja państwa libijskiego stworzyła środowisko sprzyjające działalności nielegalnych grup zbrojnych, umożliwiając im infiltrację struktur państwa i czerpanie korzyści z przynależności do nich. Rząd prowadzi politykę nieingerowania w sprawy tych ugrupowań, a także często mianuje dowódców tych grup zbrojnych do instytucji państwowych.

Różnorodne bojówki lokalne w Libii są dobrze uzbrojone i kontrolują rynki przestępcze osiągające dochody z wymuszania ochrony, handlu narkotykami i paliwem oraz przemytu broni i ludzi. Niektóre z nich działają w stylu mafii, jednocześnie angażując się w konflikty lokalne i narzucając wyznaczone przez siebie osoby do lokalnych władz. W niektórych rejonach kraju, lokalne oddziały mają większą kontrolę niż rząd. Zachodnie wybrzeże jest głównym obszarem aktywności dla tego typu oddziałów. Na południu funkcjonują struktury, zbliżone do feudalnych, więc tam mniejsze grupy przestępcze mogą podejmować działania generujące dochód tylko wtedy, gdy nie zakłócają interesów lokalnej władzy.

Na wyzysk ze strony grup przestępczych są szczególnie narażeni migranci, którzy padają ofiarą pracy przymusowej, wymuszeń i zmuszania do prostytucji.^[76]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Deklaracja konstytucyjna przewiduje prawo obywateli do swobodnego przemieszczania się, w tym podróży zagranicznych, emigracji i repatriacji, chociaż władze kraju mają możliwość ograniczenia tej swobody. Prawo pozwala władzom na ograniczanie swobody poruszania się osoby, którą postrzega jako „zagrożenie dla bezpieczeństwa lub stabilności publicznej”, w oparciu o „wcześniejsze działania lub powiązania z oficjalnym lub nieoficjalnym aparatem lub narzędziem poprzedniego reżimu”.^[77]

W Libii brakuje jednolitego systemu celnego i imigracyjnego. Rząd Jedności Narodowej (GNU) nie sprawuje kontroli nad ruchem wewnętrznym w zachodniej Libii, chociaż ustanowił tam swoje punkty kontrolne. Również GNS ustanowił punkty kontrolne wokół Benghazi i Derna oraz na południu, aby przechwytywać członków organizacji ekstremistycznych. Pojawiają się doniesienia, że grupy zbrojne

⁷⁵ Aljazeera, Hundreds protest in Libya outside UN agency against undocumented migrants, 04.06.2026, <https://www.aljazeera.com/news/2026/6/4/hundreds-protest-in-libya-outside-un-agency-against-undocumented-migrants>

⁷⁶ Global Crime Index, Libya, <https://ocindex.net/country/libya>

⁷⁷ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Libya, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/libya/>,

kontrolujące lotniska w kraju przeprowadzają kontrole osób chcących podróżować po terytorium kraju lub za granicę.^[78]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Libia należy do krajów wysoko zurbanizowanych, gdzie ponad 80% ludności mieszka w miastach zlokalizowanych głównie na północy, na wybrzeżu Morza Śródziemnego. Wnętrze kraju pozostaje słabo zaludnione ze względu na niesprzyjające, pustynne warunki.^[79]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

Według ostatnich dostępnych danych (z 2024 r.) w Libii było nadal 147 tys. osób wewnętrźnie przesiedlonych, z czego 107 tys. doświadczyło przesiedlenia w związku z działaniami wojennymi, a około 40 tys. zostało przesiedlonych wskutek powodzi spowodowanych we wrześniu 2023 r. przez huragan Daniel, który uszkodził dwie tamy w okolicach Derna, wywołując zalanie szerokich połaci terenu.^[80]

Najwięcej osób wewnętrźnie przesiedlonych przebywa w miastach Benghazi, Misrata i w Trypolisie.^[81]

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Brak jest informacji na temat skali emigracji Libijczyków za granicę, natomiast Libia, mimo braku stabilności i bezpieczeństwa, jest krajem przeznaczenia i tranzytu dużej ilości migrantów z wnętrza kontynentu afrykańskiego.^[82]

PODSUMOWANIE

Libia jest od kilku lat podzielona na dwie strefy kontroli rywalizujących ośrodków władzy, Rządu Jedności Narodowej (GNU) i Rządu Stabilności Narodowej (GNS), które są zaangażowane w rozmowy pokojowe, jednak nie są w stanie przeprowadzić wyborów i wyłonić wspólnego rządu. Dodatkowo, na terytorium kraju obecne są wojska i organizacje zbrojne obcych państw: Turcji i Federacji Rosyjskiej (Africa Corps), z których każde wspiera jeden z ww. ośrodków władzy. W Libii działają również różnego rodzaju organizacje zbrojne i milicje.

Lokalnie nadal mają miejsce konflikty, przeradzające się w starcia zbrojne, pomiędzy oddziałami wojskowymi powiązanymi z oboma rządami, jednak mają one obecnie

⁷⁸ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Libya, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/libya/>

⁷⁹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Libya, 26.12.2025, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/libya/>

⁸⁰ IOM Global Crisis Response Platform, Libya Crisis Response Plan 2025 – 2026, 09.12.2025, <https://crisisresponse.iom.int/response/libya-crisis-response-plan-2025-2026>

⁸¹ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Libya, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/libya/>

⁸² UN High Commissioner for Refugees, published by ReliefWeb: UNHCR Update; Libya; 18 April 2023, 18.04.2023 <https://reliefweb.int/attachments/03caf859-b21b-4b5d-b321-cd41eabeb02b/UNHCR%20Libya%20Update%2018%20April%202023.pdf>

niską intensywność i nie powodują powszechnego zagrożenia dla życia ludności cywilnej.

W ostatnim czasie wewnętrzne przesiedlenia nie występują w dużej skali. Obecnie obserwuje się raczej powroty IDPs na obszary stałego zamieszkania.

Libijskie prawo przewiduje karę śmierci (m.in. za apostazję). Kary takie bywają rzeczywiście orzekane. Od wybuchu konfliktu w 2011 r. nie odbyła się jednak żadna egzekucja.

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Libya, data 01.01.2023-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
2. Africanews, Libya's parliament approves new central bank governor, 01.10.2024, <https://www.africanews.com/2024/10/01/libyas-parliament-approves-new-central-bank-governor/>
3. Agenzia Nova, Turkish Parliament approves extension of military presence in Libya until 2026, 01.12.2023, <https://www.agenzianova.com/en/news/The-Turkish-parliament-approves-the-extension-of-the-military-presence-in-Libya-until-2026/>
4. Aljazeera, Hundreds protest in Libya outside UN agency against undocumented migrants, 04.06.2026, <https://www.aljazeera.com/news/2026/6/4/hundreds-protest-in-libya-outside-un-agency-against-undocumented-migrants>
5. Aljazeera, Libya's central bank chief flees country over militia threats: Report, 30.08.2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/8/30/libyas-central-bank-chief-flees-country-over-militia-threats-report>
6. Aljazeera, Libyan armed factions clash on outskirts of Tripoli, 03.09.2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/9/3/various-libyan-armed-factions-clash-in-tripoli-outskirts>
7. Aljazeera.com, Libya election to take place in early 2019: UN envoy, 09.11.2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/11/libya-election-place-early-2019-envoy-181109073902372.html>
8. Amnesty International, Death sentences and executions 2025, 18.05.2026, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/0778/2026/en/>
9. Amnesty International, Libya: Internal Security Agency must be held accountable for deaths in custody, enforced disappearances and arbitrary detention, 10.09.2024, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/09/libya-internal-security-agency-must-be-held-accountable-for-deaths-in-custody-enforced-disappearances-and-arbitrary-detention/>
10. Amnesty International, Reveal fate, whereabouts of 19 Libyan men forcibly disappeared a year ago, 03.10.2024, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/10/libya-reveal-fate-and-whereabouts-of-19-men-forcibly-disappeared-a-year-ago/>
11. Anadolu Agency, Libyans elect Mohammad Younes Menfi interim president, 05.02.2021, <https://www.aa.com.tr/en/africa/libyans-elect-mohammad-younes-menfi-interim-president/2135334/>
12. ASA (African Security Analysis), Libya's Crisis in 2025: Fragmentation, Foreign Influence, and Prospects for Stability, 02.01.2026, <https://www.africansecurityanalysis.com/reports/libya-s-crisis-in-2025-fragmentation-foreign-influence-and-prospects-for-stability>

13. BBC News, Libya central bank reopens after kidnapped official freed, 19.08.2024, <https://www.bbc.com/news/articles/c8er628kx63o>
14. BBC News, Libya crisis: Vote to unite splintered nation, 06.02.2021, <https://www.bbc.com/news/world-africa-55955228>
15. BBC News, Libya rivals sign ceasefire deal in Geneva, 23.10.2020, <https://www.bbc.com/news/world-africa-54660039>
16. CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Libya, 26.12.2025, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/libya/>
17. Congressional Research Service, Libya and U.S. Policy, 15/12/2023, https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwi0mYzjwa6EAxX3ExAIHfDCBgoQFnoECCEQAQ&url=https%3A%2F%2Fcrs.reports.congress.gov%2Fproduct%2Fpdf%2F1F11556&usq=AOvVaw0J_Eb1LGuqtmQEtv3MvV1P&opi=89978449
18. Crisis24, Libya: Security situation to likely remain unstable through at least late April /update 7, 01.03.2023, <https://crisis24.garda.com/alerts/2023/03/libya-security-situation-to-likely-remain-unstable-through-at-least-late-april-update-7>
19. Crisis24, Libya: Security situation to likely remain unstable through at least late November /update 13, 01.11.2023, <https://crisis24.garda.com/alerts/2023/11/libya-security-situation-likely-to-remain-unstable-through-at-least-late-november-update-13>
20. DFAT (Department of Foreign Affairs and Trade), Country Information Report – Libya, 14.12.2018, <https://dfat.gov.au/about-us/publications/Pages/country-information-reports.aspx>
21. ECFR, A quick guide to Libya's main players, Introduction, https://www.ecfr.eu/mena/mapping_libya_conflict
22. FCDO (Foreign, Commonwealth & Development Office), Libya travel advice, 15.06.2026, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/libya/safety-and-security>
23. Freedom House, Freedom in the World 2024 - Libya, 2024, <https://freedomhouse.org/country/libya/freedom-world/2024>
24. Global Crime Index, Libya, <https://ocindex.net/country/libya>
25. HRW (Human Rights Watch), World Report 2024 - Libya, 11.01.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2103190.html>
26. HRW (Human Rights Watch), World Report 2026; Libya, 04.02.2026, <https://www.hrw.org/world-report/2026/country-chapters/libya>
27. International Crisis Group, Forming a Unity Government May be Libya's Best Bet for Healing Rift, 07.08.2023, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/north-africa/libya/forming-unity-government-may-be-libyas-best-bet-healing>
28. IOM Global Crisis Response Platform, Libya Crisis Response Plan 2025 – 2026, 09.12.2025, <https://crisisresponse.iom.int/response/libya-crisis-response-plan-2025-2026>

29. Istituto per gli studi di politica internazionale, Chaos in Libya: A Background, <https://www.ispionline.it/it/pubblicazione/chaos-libya-background-17108>
30. ISW (Institute for the Study of War), Africa File, January 24, 2025: Russia Continues Pivot to Libya and Mali; SAF Advances in Khartoum; M23 Marches on Goma; IS Somalia Down but Not Out; AES Joint Force, 24.01.2025, <https://www.understandingwar.org/backgrounder/africa-file-january-24-2025-russia-continues-pivot-libya-and-mali-saf-advances-khartoum>
31. Jamestown Foundation, In Libyan Quagmire, Front Shifts East From Tripoli to Sirte; Eurasia Daily Monitor Volume: 17 Issue: 84, 11.06.2020, <https://www.ecoi.net/en/document/2031446.html>
32. Jamestown Foundation, Russian Military Intelligence Takes Over Wagner Operations in Libya, Eurasia Daily Monitor Volume: 21 Issue: 38, 12.03.2024, <https://jamestown.org/program/russian-military-intelligence-takes-over-wagner-operations-in-libya/>
33. Middle East Council on Global Affairs, Libya: Trapped Between Internal Impasse and International Interference, 24.06.2026, <https://mecouncil.org/publication/libya-trapped-between-internal-impasse-and-international-interference>
34. Nordic Monitor, Turkey extends military presence in Libya, giving Erdogan sweeping authority, 25.12.2025, <https://nordicmonitor.com/2025/12/turkey-extends-military-presence-in-libya-giving-erdogan-sweeping-authority/>
35. Reuters, Deadly battles erupt across Tripoli, raising fears of wider Libya war, 27.08.2022, <https://www.reuters.com/world/africa/shootouts-blasts-erupt-libyan-capital-amid-political-standoff-2022-08-27/>
36. Reuters, Libyan elections are possible this year, U.N. envoy says, 11.03.2023, <https://www.reuters.com/world/africa/libyan-elections-are-possible-this-year-un-envoy-says-2023-03-11/>
37. Reuters, Libya's PM says eliminating militias is 'ongoing project' as ceasefire holds, 18.05.2025, <https://www.reuters.com/world/africa/libyas-pm-says-eliminating-militias-is-ongoing-project-ceasefire-holds-2025-05-17/>
38. Reuters, Libya's PM says eliminating militias is 'ongoing project' as ceasefire holds, 18.05.2025, <https://www.reuters.com/world/africa/libyas-pm-says-eliminating-militias-is-ongoing-project-ceasefire-holds-2025-05-17/>
39. Security Council Report, June 2026 Monthly Forecast, Libya, 01.06.2026, <https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2026-06/libya-68.php>
40. The Arab Weekly, New Libyan premier, Abdul Hamid Dbeibah, sworn in, 15.03.2021, <https://the arabweekly.com/new-libyan-premier-abdul-hamid-dbeibah-sworn>
41. The Libya Observer, UNSMIL welcomes results of municipal councils' elections in Libya, 25.11.2024, <https://libyaobserver.ly/news/unsmil-welcomes-results-municipal-councils-elections-libya>
42. UN High Commissioner for Refugees, published by ReliefWeb: UNHCR Update; Libya; 18 April 2023, 18.04.2023 <https://reliefweb.int/attachments/03caf859-b21b-4b5d-b321-cd41eabeb02b/UNHCR%20Libya%20Update%2018%20April%202023.pdf>

43. UN Security Council, Political Settlement Among Libya's Main Actors Crucial to Conducting Credible Elections, Special Representative Tells Security Council, 19.12.2023, <https://reliefweb.int/report/libya/political-settlement-among-libyas-main-actors-crucial-conducting-credible-elections-special-representative-tells-security-council>
44. UN Security Council, United Nations Support Mission in Libya; Report of the Secretary-General [S/2024/598], 08.08.2024, <https://undocs.org/S/2024/598>
45. UNSMIL, Remarks by SRSG Abdoulaye Bathily to the Security Council - 15 February 2024, 15.02.2024, <https://reliefweb.int/report/libya/remarks-srsg-abdoulaye-bathily-security-council-15-february-2024>
46. US Naval Institute, Libya and US Policy, 07.03.2023, <https://www.documentcloud.org/documents/23698390-libya-and-us-policy-march-7-2023>